

25/1/25
25/01

Item Code:

947

Participant Code:

514

सांस्कृतिक विकासाय संस्कृतं

आमुरुषं

अद्य अस्य जीवनं सर्वं मण्डलं नूतनं परिवर्तनानी अभवत् । तस्य कारणं मम जीवनं शीघ्रं शीघ्रं विकासः अभवत् । जनाः तस्य सांकेतिकं गणनं जीवनं अरुञ्जति । पुनत् विविधानी सांस्कृतिकद्वारणस्य कारणं अभवत् । पुनत् सांस्कृतं गणं अस्य संस्कृतभाषस्य स्थानं महनीयमस्ति । भाषस्य सांकेतिकं, अस्य भाषे स रचितं काव्यानां सांकेतिकं तस्य नूतनाशयं, संस्कृतं पण्डितानां चित्तं उद्यरितुं स्फुटंशाः इति अस्य भारतीय संस्कृतिः तस्य आधारः आवन्ति । न केवलं अस्य जीवनं अपितु स्वैव सर्वं मानवानां जन्मं अस्य भाषे स्य दायवाक्यं पुवं । सांस्कृतिय विकासाय संस्कृतं प्राधान्यं आवति ।

01

Item Code:

947

Participant Code:

514

വിവരണം

संस्कारेण दण्यं भवति संस्कृतं । संस्कृतं
इति नाम दयं अपि सायकं भवति ।
सांस्कारिक क्षेत्रे संस्कृतस्य स्थानं पुरातन
काले अ प्रारम्भति स्म । प्राचीन भारत
अपि द्विभाषा इति साय स्थानं
संस्कृतस्य आच्छादनं पुं । संस्कृतभाषस्य
महनीयं रखा भवति इ पुशानि ।
वदंभासेन विरचितं महाभारतं , लक्ष,
वाल्मीकेन विरचितं रामायणं ।
" महात्वात् आरवन्वात् य महाभारत मुख्यतं
इति वाक्ये इति हासस्य तथा संस्कृत
भाषस्य स्वाधीनं व्यक्ती भवति ।
रामायणं किं रचितवन्तः , तत् अ
अद्य लोक प्रचलति । यति वाक्यं
संस्कृत भाषस्य आवि दर्शनि पाठवं व्यक्तति ।

[Handwritten signature]
2001

Item Code:

947

Participant Code:

514

ഇതരമപി അനേകാനി ഗ്രന്थाः, കവിതാ, വ്യാകര്യ
 ഗ്രന്थाः अपि अस्य भाषायां अस्ति नस्मिन्
 गण अन्ततमं भवति "पञ्चमहाकाव्यानि"
 संस्कृत भाषस्य सांस्कारिण सौन्दर्यस्य
 - प्रभवकन्द्रे भवति नस्मिन् नस्मिन्
 ग्रन्थाः। कालिदासनखिर विरचितं "शुववंशं"
 'कुमारसंभव', भास्वण विरचितं
 'किराताजुगीयं', श्रीहर्षण विरचितं नैषध
 'नैषधीयचरितं', माघस्य शिशुपानवद्यं
 (माघम्) इत्यदिः पञ्चमहाकाव्यानि।
 कालिदास्य यत्र नाटकानि अत्र गण
 अन्ततमं आसीत्। इतर फलत रचनाः
 मानवीय संस्कारस्य आधारः भवति।
 रचनानां धातुः मानवीय चर्का,
 तथा पारिस्थितिक विषयाः, अत्र
 अस्य जीवनकाले भवतु संभवाः
 भवति। पुरातन भारतस्य सांस्कारिक

[Handwritten signature]

Item Code:

947

Participant Code:

514

കാഴ്ച, വദാമി | ദ്രവമാധ്യമം ഇതി പ്രചലിതം
സംസ്കൃതമാധ്യമം പുരാതന മാനുഷാണാം അഭ്യ
മാധ്യമം ജനത | നത്യ ജനാ: സംസ്കൃതമാധ്യമ
ഗ്രന്ഥാ: വേദപുസ്തകസ്യ സമാന അഭ്യ
നാ നത്യ ഗ്രന്ഥാണ പഠിതം, അഭ്യ: ഇतर
ജനാണാ ചിന്ത പ്രവർത്തി | നത്യ
പ്രവാഹസ്യ ചതുലനാ മനോവികാശാണ പ
परिवर्तनस्य आधार: जन्वति | जनानां
स्वयंता अपि निस्वार्थं जीवनं अरन्वत
जनानां मध्य स्तः, त्याग: , धर्म:
दान: इति गुणानि प्रचलति | संस्कृत
पण्डितानां दीर्घवीक्षणं एकं संस्कारस्य
उद्भवं कुर्वन्ति | नत्य जनाना भुवत्
अभ्यासाणां नत्य जन्मस्य पुत्र पौत्रयो:
कदाति | संस्कृतमाधस्य प्रचारप्रवाहस्य
प्रकाश भारतीय संस्कारस्य
उद्बोधनं अभवत् |

08/01/25

Item Code:

947

Participant Code:

514

अस्य भारतस्य संस्कृति इह वयं
 शीतुकुव्हामः । विविधानी संस्क सांस्कृति
 गणस्य मह्यं एकता भारतस्य सौन्दर्यं
 भवति । भारतस्य उत्तरदिशायां
 हिमालयः । अत्र भाषा, वेषः, आचाराः
 अपि विविदिग्धं भवति । दक्षिण
 दिशि समुद्रस्य सतीरस्य सुन्दरता
 सौन्दर्येण संपन्नं भवति । अत्र
 जनाः तस्य सौकर्येण जीवनं
 कुर्वन्ति । इतरां स राज्यानां
 भाषा, वेषं, आचारः, भेषणं, जीवितरीति
 वर्णं, जाति, मतं, गोत्रं अपि विवरणीतं
 भवति । तस्य वैविध्यं स राष्ट्रस्य
 उन्नति कार्यं न केशं इत्स प्रदायति ।
 जनाः पुराणग्रन्थानां तथा संस्कृत
 पुराण ग्रन्थानां प्रभाव निस्वार्थ
 जीवनं करोति । पुनत् पुराणानां

63-ആം കേരള സ്കൂൾ കലോത്സവം 2025 ജനുവരി 4 മുതൽ 8 ന്നേ തിരുവനന്തപുരം

[Handwritten signature]
01/25

Item Code:

947

Participant Code:

514

നിരന്തര പ്രചാരണം ഓരോരീയ സംസ്കൃതി നവ്യാ
 സംസ്കാരസ്വ പ്രബാവ് - അധാരശിലാ ഖവതി
 സാസ്കൃതീയ വികാസം നസ്വ
 അർത്ഥ: ഖവതി സംസ്കാരസ്വ വികാസം |
 ഓരോരീയ സംസ്കൃതി ഖവതി 'അനിവൃ
 ത്വാ ഖവതി' ഇതി വാക്യസ്വ സാർവ്വക്
 പാലനം വയം കുവന്ത: | നസ്വ മുലകണ്ഠം
 സംസ്കൃത ഖാപാ ഖവതി | സംസ്കൃത ഖാപേ
 സ്തു അപീകൃതവന്ത: നവ്വചിന്താ അശയാ: ,
 നസ്വ പാലനശീലം ഉദ്വാചിതം ഖവതി
 മനോചിന്താ ധുവം വിദേശ വിനാദപ്രസികാന്തം
 ശ്രദ്ധാ അകർഷയതി | ഇയം ലോകം സർവ്വ
 ദേശം ഓരോരീയ നാമം പ്രസിദ്ധം ഖവതി |
 നസ്വ കാരണം ഖവതി , അ അപ്തവന്ത:
 വിനാദപ്രസികാന്തം സമീപം അസ്വ
 സമീപനം | ഓരോരീയ സാസ്കൃതി ഇതി
 പ്രവർത്തി അപ്തവന്ത: |

Signature
08/01/25

Item Code:

947

Participant Code:

514

अस्य कश्चिद्व्यक्तं इत्युक्ती जिल्लायां
कालवि प्रदेशे जातः प्रसिद्धः संस्कृतार्थः
भवति श्रीशङ्करार्थः । महाशयस्य
आशयानां समस्त मानवानां मन
प्रकृत्य स्थानं प्राप्नुवन्तः भवति ।
शङ्करार्थः 'प्रथमं बुद्धः बुधः' इति
व्यङ्गनामद्येयं प्रसिद्धः भवति । ललित
जीवितस्य महत्त्वं तस्य आधार
आशयः भवति । तस्य हरिद्र जनानां
पुष्टि तस्य अन्ना जीवनवृत्तः भवति ।
पुनरुत्थयिन्ना तस्य सु सु स्थानानां
रचनाय प्रविष्टा प्रतिफलति । तेषां
रचनाः संस्कृत भाषस्य जनयः भवति ।
तथा संस्कारस्य ज्ञाना भवति ।
सर्वे जनानां तुल्य विकासं पुरातन
संस्कृत रचनाणां आधारः भवति ।
न केवलं पुराणानां अपितु सर्व

[Handwritten signature]
08/01/25

Item Code:

947

Participant Code:

514

സംസ്കൃതം സ്വന്താനാം മുഖ്യ വിഷയഃ ഭവതി
 സമത്വം, സത്യം, നീതി, ധർമ്മം इति ।
 "ധർമ്മം സംस्थापनाधीनं सम्भवामि च्यां च्या" ।
 इति पुराणवाक्यं पसिद्धं भवति ।
 नीति-न्याय-धर्म समुहस्य आधारः
 तथा सतः सांस्कृतिक समुहस्य आधारः
 भवति संस्कृतभाषा ।
 अस्य देशः प्रकृति सौन्दर्येण संपन्न
 भवति । प्रकृति सौन्दर्यं अर्थात्, विविधानि
 वृक्षाः, फलाः, नद्याः, पर्वताः, शुरुपाः
 मरुच्छूमिः, समुद्रतीरः, तथा वन
 विहिरितुं विविधानि पशुपक्षिणः ।
 प्रकृतिः ईश्वर कृत्यः इति धर्मवाक्य
 भवति संस्कृत भाषास्य इति ।
 विविधानि पशुपक्षिणः तथा तस्य
 स्नेहः, त्यागः आदिगुणाः इत्यादि
 विविधानि लक्षकथानां विषयः ।

Jan 01/25

Item Code:

947

Participant Code:

514

പുരാതനകാലം സംസ്കൃതഭാഷാ നവ്യാ
 നര്യ ഉപദേശാണാം പാലനം കുर्वन्തു
 സാമുഹ്യം: പശുപക്ഷിപയാഃ, 2 ന്വേപി സാഹ
 സ്നേഹേന അവസന്തു | "വേശപുत्रस्य सभाः
 आवति नरु" इति द्येयवक्त्यं स फलकं
 पानानां मनोषु स्थापितः आवति |
 അനേകാഭി സംസ്കൃത രചനാനാം മുഖ്യ വിഷയഃ
 आवति प्रकृति, नरुः, पशुपक्षिणाः आदि |
 ന്വേപി പ്രരിഷ്ട്വ് ഏകം ഗ്രന്ഥം आवति
 विष्णुशर्मण विरचितं "पञ्चतन्त्रं" |
 കേവലം പശുപക്ഷ പ്രകൃതി അധിഷ്ഠിത കവ്യാണാം
 സാഹായ്യം ഏകം ബാലകസ്യ മനോ വേദനസ്യ
 परिवर्तनं कुर्वन्ति | अथ तथा
 आशयसारसंपन्नं अनेकानि महाशयानां
 रचना मानवविचारं कति परिवर्तनं
 प्रदायति इति विषयं अज्ञातः
 नास्ति | न्വേപി प्रकृति संरक्षणस्य

01/01/25

Item Code:

947

Participant Code:

514

കലമ് ഖവതി അഢ അര്യ ഖാരതര്യ
 പ്രകൃതിസൗഹൃദം | അര്യ സാസ്കൃതീയ രൂഢനാ
 ഖവതി പ്രകൃതി രമണീയതാ |
 സംസ്കൃതഖ്യാപ അനംകാനി
 അശയാ: ഖവതി | തന്യാ അര്യ സാസ്കൃതീയ
 വികാസം പുണരൂപേണ ന ഖവതി | ളന-മഞ്ജനാ
 അന്വേര ദൃഢ്യം സർ സദ്ഗുണാപി അപി |
 പരന്തു സ്വായംചിന്തര്യ പ്രചാരണം മന്ദുപ്യ
 മനസ്യ അതക: ഖവതി | വിവചന
 രീതിം ഖാരതീയ സംസ്കൃത സാസ്കൃതീകരൂഢ
 അഢ വിവചനര്യ ളാന: പ്രാരംഭത |
 ഇയം ദൃഢ്യം വയം കൃത: തുർപ്പിണി ഡൃഢ്യത?
 സംസ്കൃത ഖ്യാപര്യ തന്യാ സംസ്കൃത രചനാനാ
 പ്രചാരണം സാസ്കൃതീയ വികാസ സമുദര്യ
 മൂല്യാനാ സംരക്ഷണം കര്യ കർതു ശക്യത |
 വിവചനര്യ അധാര കർതു മന്ദുപ്യ ഇന്ത്യ
 തന്യാ പുരാണ അശയാനാ രൂപയാഗര്യ

[Handwritten signature]
01/01/25

Item Code:

947

Participant Code:

514

വിഭിന്നത ആദി ക്വാ സാമൂഹിക ക
കലശാന്തി കാരണം।
अस्य विषयं 'शास्कुतीय विकासाय संस्कृतं'
भवति। इतं विषयोः क्व रूपमस्ति।
संस्कृतभाषा सास्कुतीय विकास किमर्थ
स्वाधीन करति। नत् वयं चक्ष
वदामः। परंतु सास्कुतीय विकासेन
संस्कृत भाषा किमर्थ प्रचलति
इति विषयं च चरनीयं। अस्य
संस्कारस्य संपन्ननाथं अकृष्टः
जनाः नस्य पठनाय आपाच्छत।
अस्य नस्य प्रभवस्थानं संस्कृ
संस्कृतं इति वीति नो भाषापठनं
आरम्भत। नत्केवलं भास्त अपि त
सर्व राज्य संस्कृतस्य महत्वं
प्रकृति। इति संस्कृतं तथा सं
सांस्कृति एकं जाययस्य क्व मुख्याः
भवन्ति।

63-ആം
കേരള സ്കൂൾ
കളോത്സവം
2025 ജനുവരി 4 മുതൽ 8 ന്നേ
തിരുവനന്തപുരം

[Handwritten signature]
01 25

Item Code:

947

Participant Code:

514

കാഴ്ചകരണം

അഥ വയം പश्यमहै सर्वे विकासाणां
कारणं अश्य संस्कारः स्व भावति ।
एकं व्यक्ति न तस्य प्रथमं मुख्यणां
पठनं गृहान्तरीक्षे प्राण्डु वन्तः । अश्य
पितामहेन प्रदायतु संस्कृतभाषस्य
मुख्यणां प्रकाशे वयं अश्य जीवनं
कुर्वन्तामः । तत् एकैकं मण्डले, न
तस्य कुतन आशयानां सहुपयोगस्य
मार्गं प्रदायति । मानवाणां नाशाय
तथा स्वार्थं चिन्तया प्रवर्तनं न कुर्वन्ति ।
इति मनोचिन्ता एव संस्कृतभाषा
प्रदायति । इति प्रदायनं सास्कृतीय
विश्वे किं विकासस्य आधारः
भावति ।

[Handwritten signature]